

veforberedende enkeltfagsundervisning for voksne baggrund i en betænkning fra juni 1975 om vederlagsfri kursusundervisning på folkeskolens og det alment gymnasiale niveau, hvori der bl. a. stilles forslag om, at det pålægges amtskommunerne at sørge for, at der bliver mulighed for vederlagsfri kursusundervisning til studenter- og HF-eksamen, samt at udgifterne ved denne undervisning afholdes af amtskommunerne, jfr. almindelige bemærkninger til det samtidig fremsatte forslag til lov om prøveforberedende enkeltfagsundervisning for voksne, afsnit A, 1. Som det fremgår heraf omfatter den foreslåede lov om prøveforberedende enkeltfagsundervisning for voksne ikke studenterkursus og 2-årige kursus til højere forberedelseseksamen, der således fortsat vil kunne oprettes og drives af staten, amtskommunerne og private. De private kursus, der drives som selvejende institutioner eller på ren privat basis, får — bortset fra HF-kursus ved private seminarier, der får 100 pct. statstilskud — 85 pct. statstilskud til driften i henhold til lov om statsstøtte til visse private skoler, og eleverne på disse kursus betaler en undervisningsafgift, der i undervisningsåret 1976-77 gennemsnitligt udgør 2.700 kr. pr. år. Som det endvidere er anført, blev der i midlertid i 1973 etableret en ordning, hvorefter undervisningsafgifterne i det omfang, de ikke blev dækket gennem tilskud fra amtskommuner og sociale myndigheder, blev refunderet af undervisningsministeriet. Denne ordning, der blev etableret som en foreløbig ordning indtil udvalget om vederlagsfri kursusundervisning på folkeskolens og det alment gymnasiale niveau havde afsluttet sit arbejde, er senere blevet forlænget hvert år, senest med virkning for undervisningsåret 1976-77.

På baggrund af udvalgets arbejde foreslås denne foreløbige ordning afløst af en ordning, hvorefter det pålægges amtskommunerne og Københavns og Frederiksberg kommuner at afholde undervisningsafgiften for de elever, som må søge optagelse på private kursus på grund af et utilstrækkeligt offentligt tilbud. Man søger således for studenter- og HF-kursister etableret en ordning, der i princippet svarer til den ordning, der i 1975 blev hjemlet for gymnasieskolernes elever ved loven om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser.

De foreslåede ændringer af loven om fritidsundervisning og af skolestyrelsesloven er en direkte følge af den foreslåede lov om prøveforberedende enkeltfagsundervisning for voksne.

2. Lovforslagets økonomiske konsekvenser.

Den foreslåede ændring af lov om kommuners og

amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser overfører opgaver og byrder fra staten til amtskommunerne og indebærer umiddelbart en årlig merudgift for amtskommunerne og Københavns og Frederiksberg kommuner på ca. 4,5 mill. kr. og en tilsvarende besparelse for staten.

I overensstemmelse med de hidtidige principper for opgave- og byrdeomlægninger forudsættes imidlertid de midler, som umiddelbart fremstår som besparelse for staten som følge af opgave- og byrdeomlægningen, kompenseret amtskommunerne via de generelle tilskud efter objektive udgiftsbehovskriterier.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Den foreslåede ændrede affattelse af § 2, stk. 2, i loven om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser indebærer ingen realitetsændring for så vidt angår amtskommunerne og Københavns og Frederiksberg kommuners forpligtelse vedrørende betaling af undervisningsafgiften for elever, som henvises til en privat gymnasieskole. Elever, der direkte søger optagelse på en privat gymnasieskole, skal som hidtil selv afholde den af skolen fastsatte undervisningsafgift. Amtskommunernes og Københavns og Frederiksberg kommuners betalingsforpligtelse omfatter kun de elever, som søger optagelse på en offentlig gymnasieskole, men som i tilfælde af pladsmangel på offentlige gymnasieskoler inden for rimelig afstand fra elevens bopæl bliver henvist til optagelse på en privat gymnasieskole.

For studenterkursister tilsigtes ligeledes en henvisningsordning, der dog må tage hensyn til, at nogle amtskommuner kun har private studenterkursus, og andre amtskommuner ingen studenterkursus har.

De regler, der efter forslaget skal fastsættes om henvisningen af elever, vil blive fastsat i samarbejde med amtskommunerne og Københavns og Frederiksberg kommuner.

For HF-kursister derimod har man ikke fundet det hensigtsmæssigt at etablere en henvisningsordning. De private kursus til højere forberedelseseksamen er næsten udelukkende etableret i tilknytning til private seminarier, og modtager således 100 pct. statsstøtte. Ud af i alt 12.774 HF-elever på 2-årige kursus i undervisningsåret 1975-76 var der således kun 366 elever, der blev undervist på private institutioner, hvortil der var knyttet undervisningsafgift. Endvidere har man omkring kurserne til høje-